

**UCHWAŁA Nr III/31/19**  
**Rady Miejskiej w Pasłęku**  
**z dnia 22 marca 2019 roku**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity - Dz. U. z 2018 r. poz. 998, zm. z 2018, poz. 1076, poz. 1544, poz. 2245)

§

**Rada Miejska w Pasłęku uchwala, co następuje:**

**§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, który stanowi załącznik do uchwały.**

**§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pasłęka.**

**§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pasłęku oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pasłęku.**

Załącznik  
do uchwały Nr III/31/19  
Rady Miejskiej w Pasłęku  
z dnia 22 marca 2019 roku

## **Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Pasłęk na lata 2019-2021**

### **I. WSTĘP**

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczaniu dziecka.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletności tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Jedną z form wsparcia rodziny jest działalność asystentów rodziny .

Od 1 stycznia 2017 roku, z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz wsparcia rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieuleczalne choroby z okresu prenatalnego i okołoporodowego.

Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

## **II. PODSTAWA PRAWNA**

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Pasłęk na lata 2019 - 2021 określa zadania własne gminy wynikające z:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- b) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- c) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- d) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- e) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- f) ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii

## **III. DIAGNOZA**

Na dzień 31 grudnia 2018 r. liczba mieszkańców miasta i gminy Pasłęk wynosiła 19.211 osób. Liczba osób bezrobotnych w gminie Pasłęk utrzymuje się na poziomie 1.219 osób. W roku 2018 pomocą społeczną objętych zostało 1.777 rodzin, w których pozostawało 3.964 osób, z czego prawie 36% stanowią rodziny z dziećmi. Rodziny niepełne stanowią 12% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia, zaś wykazujące bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 3%. Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie. Poniższy dane przedstawiają powody przyznania pomocy społecznej w roku 2018.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym wieś	
Ubóstwo	1024	471	2148
Bezrobocie	689	341	1712
Bezdomność	15	4	15
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	2	14
Niepełnosprawność	324	134	422
Długotrwała choroba	141	31	190
Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gosp. dom.	62	36	285
Rodziny niepełne	217	88	522
Rodziny wielodzietne	172	55	885
Alkoholizm	102	32	134
Zdarzenia losowe	3	3	5
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	18	4	24
Przemoc domowa	75	20	211

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Opiekę przedszkolną na terenie gminy realizują przedszkolach oraz oddziały przedszkolne w szkołach, łącznie 7 punktów przedszkolnych. Edukacja szkolna w gminie realizowana jest przez 5 szkół

podstawowych. Uczniowie wymagający wsparcia finansowego korzystają ze stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. W roku 2017 z tej formy pomocy skorzystało 410 uczniów.

Dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”. W 2018r. z nieodpłatnych posiłków skorzystało 484 dzieci. 2 dzieci spożywało posiłki, po zgłoszeniu takiej potrzeby, na wniosek dyrektorów placówek oświatowych bez odnoszenia się do kryterium dochodowego. Ponadto w ramach wspomnianego Programu M-GOPS realizował działania dotyczące zapewnienia pomocy w formie dożywiania dzieci (do 7 roku życia) pozostających w domu pod opieką rodziców. Z tej formy pomocy skorzystało w 2018 roku 371 dzieci.

Stabilizację rodzin wzmacnia świadczenie wychowawcze 500+, z którego w roku 2017 skorzystało 1417 rodzin, zaś 128 rodzin, posiadających troje i więcej dzieci uzyskało Kartę Dużej Rodziny.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania odbywa się przy zaangażowaniu asystentów rodzin oraz placówek wsparcia dziennego w formie świetlic środowiskowych. W roku 2018 w gminie zatrudnionych było 2 asystentów, którzy objęli swoim działaniem 28 rodzin. W 3 świetlicach środowiskowych uczestniczyło ponad 60 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Z obszaru gminy Pasłęk w takich formach pieczy zastępczej pozostaje 38 dzieci

### **III. CEL GŁÓWNY**

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

### **IV. CELE SZCZEGÓŁOWE**

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- b) pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- a) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnym na terenie placówek oświatowych,
- b) monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie gminy Pasłęk,

- c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:

- a) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę,
- b) umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywającym trudności korzystania z pomocy ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, które pomagają w opiece i wychowaniu dzieci.
- c) pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego,
- d) pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
- b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej - współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- c) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy,
- d) angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- e) współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- a) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

6. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu poprawę jakości życia rodzin,

#### **V. ADRESACI PROGRAMU**

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie gminy Pasłęk dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

#### **VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA**

Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu gminy Pasłęk, w tym z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, ze środków Unii Europejskiej, z programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny.

#### **VII. REALIZATORZY PROGRAMU**

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pasłęku,  
Placówki oświatowe- psychologowie, pedagodzy, nauczyciele,  
Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie  
Komisariat Policji w Pasłęku,  
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pasłęku,  
Parafie,  
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie  
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna  
Placówki Wsparcia Dziennego w formie świetlic  
Placówki służby zdrowia  
Sądy  
Organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy rodzinie

#### **VIII. MONITOROWANIE PROGRAMU**

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Program ma charakter otwarty, co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających potrzeb.

#### **IX. PODSUMOWANIE**

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizacji programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają

dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu będzie polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.



## UZASADNIENIE

do uchwały Nr III/31/19

Rady Miejskiej w Pasłęku

z dnia 22 marca 2019 roku

Do zadań własnych gminy **w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej**, zgodnie z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrują się na dziecku i na jego rodzinie, jak również dotyczą sytuacji, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną tj. w pieczy zastępczej.

Corocznie Burmistrz przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Zgodnie z art. 179 ust. 2 Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby zgłaszane w sprawozdaniu z realizacji tych zadań, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zatem uchwałę należy uznać za zasadną.